A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2004. október 7.*

A C-189/03. sz. ügyben,

az EK 226. cikk alapján kötelezettségszegés megállapítása iránt

a Bírósághoz 2003. május 5-én

az **Európai Közösségek Bizottsága** (képviselik: M. Patakia és W. Wils, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

felperesnek

a **Holland Királyság** (képviselik: H. G. Sevenster, C. Wissels és N. A. J. Bel, meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen

* Az eljárás nyelve: holland.

benyújtott keresete tárgyában,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: P. Jann tanácselnök (előadó), A. Rosas, S. von Bahr, R. Silva de Lapuerta és K. Lenaerts bírák,

főtanácsnok: J. Kokott,
hivatalvezető: M.-F. Contet főtanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2004. május 5-i tárgyalásra,

tekintettel a felek által benyújtott írásbeli észrevételekre,

a főtanácsnok indítványának a 2004. június 22-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az Európai Közösségek Bizottsága keresetében annak megállapítását kérte a Bíróságtól, hogy a Holland Királyság azzal, hogy elfogadta a személy-, vagyonvédelmi és magánnyomozói irodákról szóló törvény rendelkezéseit, amelyek

— figyelmen kívül hagyva azokat a kötelezettségeket, amelyeknek a külföldi szolgáltatónak már a székhelye szerinti tagállamban eleget kell tennie, előírják,

hogy a holland állam területén szolgáltatást nyújtani kívánó vállalkozásoknak engedéllyel kell rendelkezniük, amely engedély díjköteles;

— előírják, hogy e vagyonvédelmi vállalkozások vezetőinek engedéllyel kell rendelkezniük, amely szintén költségekkel jár;

— előírják, hogy e vállalkozások azon alkalmazottainak, akiket a székhely szerinti tagállamból Hollandiába küldenek ki, a holland hatóságok által kibocsátott igazolvánnyal kell rendelkezniük;

— előírják, hogy e vállalkozások alkalmazottainak valamely holland intézmény által kibocsátott oklevéllel kell rendelkezniük, és amelyek — figyelmen kívül hagyva a valamely másik tagállamban megszerzett szakképesítést — külön követelményeket írnak elő a riasztóberendezés-szerelők szakképesítésére vonatkozóan;

nem teljesítette az EK 49. cikkből, valamint a legalább hároméves szakoktatást és szakképzést lezáró felsőfokú oklevelek elismerésének általános rendszeréről szóló, 1988. december 21-i 89/48/EGK tanácsi irányelvekből (HL L 19., 16. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 1. kötet, 337. o.), valamint a 89/48/EGK irányelvet kiegészítő, a szakoktatás és szakképzés elismerésének második általános rendszeréről szóló, 1992. június 18-i 92/51/EGK tanácsi irányelvből (HL L 209., 25. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 2. kötet, 47. o.) eredő kötelezettségeit.

Jogi háttér

2 A személy-, vagyonvédelmi és magánnyomozói irodák tevékenységét Hollandiában az 1997. október 24-i Wet particuliere beveiligingsorganisaties en recherchebureaus (a személy-, vagyonvédelmi és magánnyomozói irodákról szóló törvény) (*Staatsblad* 1997., 500. o.; a továbbiakban: 1997. évi törvény) és az 1999. március 3-i Regeling particuliere beveiligingsorganisaties en recherchebureaus (a személy-, vagyonvédelmi és magánnyomozói irodákról szóló végrehajtási rendelet) (Stcrt. 1999., 60. o.; a továbbiakban: 1999. március 3-i rendelet), valamint az 1999. március 16-i Circulaire particuliere beveiligingsorganisaties en recherchebureaus (a személy-, vagyonvédelmi és magánnyomozói irodákról szóló közigazgatási utasítás) (Stcrt. 1999., 60. o.) szabályozza.

3 Az 1997. évi törvény 2. cikkének (1) bekezdése alapján tilos személy- és vagyonvédelmi, valamint magánnyomozói tevékenységet végezni, kivéve ha arra a hatáskörrel rendelkező miniszter engedélyt ad. E cikk (2) bekezdése ezen túlmenően a következőket írja elő:

„A miniszter mentességet adhat e tilalom alól a személy-, vagyonvédelmi és magánnyomozói irodák számára, ha a működés jellege nem teszi szükségessé a 6–10. cikkben foglalt vagy hivatkozott szabályok alkalmazását. A mentesség megadásához feltételeket lehet szabni."

4 Az 1997. évi törvény 7. cikkének (1) bekezdéséből az következik, hogy a személy- és vagyonvédelmi irodák vezetőségének felvételéhez szintén a hatáskörrel rendelkező miniszter engedélye szükséges.

5 Az említett törvény 9. cikkének (8) bekezdése a személy-, vagyonvédelmi és magánnyomozói irodák számára előírja, hogy a megfelelő tevékenységek végzése során alkalmazottaiknak a hatáskörrel rendelkező miniszter által meghatározott minta alapján kiállított igazolványt (legitimatiebewijs) kell magukkal hordaniuk. Ezen igazolvány — ahogy az az 1997. évi törvény 7. cikkének (2) bekezdéséből, valamint 13. cikkének (2) bekezdéséből, következik — azt igazolja, hogy az adott vállalkozás megszerezte az igazolvány birtokosának foglalkoztatásához szükséges hatósági engedélyt.

6 E törvény 8. cikke alapján a hatáskörrel rendelkező miniszter határozza meg az egyes tevékenységi fajtákra nézve a személy-, vagyonvédelmi és magánnyomozói irodák alkalmazottaira vonatkozó képzési követelményeket is. Az irodák feladataik ellátásával csak olyan személyeket bízhatnak meg, akik megfelelnek a vonatkozó képzési követelményeknek. E cikk (2) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A miniszter mentességet adhat e rendelkezés alkalmazása alól."

7 Az 1997. évi törvény 8. cikkének előírásait különösen a 1999. március 3-i rendelet 5. és 10. cikke pontosítja. E rendelet 5. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy a személy- és vagyonvédelmi vállalkozások kizárólag olyan személyeket bízhatnak meg őrzési feladatok ellátásával, akik rendelkeznek a diploma Algemeen Beveiligingsmedewerker elnevezésű különleges oklevéllel, amelyet két holland intézmény — a Stichting Vakexamens voor de Particuliere Beveiligingsorganisaties vagy a Stichting Ecabo — állít ki. E cikk (5) bekezdése az előzővel egyenértékűnek ismer el számos egyéb, szintén holland intézmények által kiállított diplomát is.

8 Az említett rendelet 11. cikkének (1) bekezdése ezenkívül előírja, hogy a személy- és vagyonvédelmi vállalkozások kizárólag olyan személyeket bízhatnak meg riasztóbe-

rendezések felszerelésével és karbantartásával, akik rendelkeznek a hatáskörrel rendelkező miniszter által elismert oklevéllel. E cikk (2) bekezdése összesen négy elismert — szintén holland intézmények által kiállított — oklevelet sorol fel.

A pert megelőző eljárás

9 A Bizottság, mivel álláspontja szerint a tárgybeli nemzeti szabályozásból eredő követelmények ellentétesek az EK 49. cikkel, valamint a 89/48 és a 92/51 irányelvvel, kötelezettségszegés megállapítása iránti eljárást indított.

10 A Bizottság — miután felszólította a Holland Királyságot, hogy terjessze elő észrevételeit — 2001. december 11-én indokolással ellátott véleményt adott ki, amelyben felhívta ezt a tagállamot arra, hogy a kézbesítéstől számított két hónapos határidőn belül tegye meg a véleményben foglaltaknak való megfeleléshez szükséges intézkedéseket. Mivel a holland kormány nem tett eleget a véleményben foglaltaknak, a Bizottság benyújtotta a jelen keresetet.

A keresetről

11 Keresetének alátámasztására a Bizottság eredetileg négy kifogást hozott fel a Holland Királyság által előírt, a személy- és vagyonvédelmi tevékenységek e tagállamban történő gyakorlására vonatkozó feltételekkel kapcsolatban.

12 E kifogásokat a következőkre alapozta:

— az a feltétel, amely — figyelmen kívül hagyva azokat a kötelezettségeket, amelyeknek a külföldi vállalkozásoknak már a származási államukban eleget kell tenniük — a külföldi székhelyű személy-, vagyonvédelmi és magánnyomozói irodáktól megköveteli, hogy rendelkezzenek a holland hatóságok által kibocsátott, díjköteles előzetes engedéllyel, összeegyeztethetetlen az EK 49. cikkel;

— az a feltétel, amely hasonló engedélyt követel meg a vállalkozások vezetőitől, összeegyeztethetetlen az EK 49. cikkel;

— az a feltétel, amely — figyelmen kívül hagyva azt a tényt, hogy az érdekelteknek egyébként rendelkezniük kell a származási államuk által kiállított személyi igazolvánnyal vagy útlevéllel — e vállalkozások alkalmazottaitól megköveteli, hogy rendelkezzenek a holland hatóságok által bizonyos összeg befizetése ellenében kiállított igazolvánnyal (legitimatiebewijs), összeegyeztethetetlen az EK 49. cikkel;

— az a feltétel, amely e vállalkozások alkalmazottaitól megköveteli, hogy rendelkezzenek valamely holland intézmény által kibocsátott oklevéllel, valamint — figyelmen kívül hagyva a származási államukban megszerzett okleveleket és szakképesítéseket — a riasztóberendezés-szerelőktől megköveteli, hogy különleges szakképesítéssel rendelkezzenek, összeegyeztethetetlen az EK 49. cikkel, valamint a 89/48 és a 92/51 irányelvvel.

13 A tárgyaláson a Bizottság bejelentette, hogy a negyedik kifogásra vonatkozóan eláll keresetétől, a három másik kifogást azonban továbbra is fenntartja. Az állítólagos kötelezettségszegést tehát kizárólag az EK 49. cikk szempontjából kell megvizsgálni.

Az első és a második kifogásról

A felek érvei

14 A Bizottság fenntartja, hogy ha a szolgáltatásokat igénybe vevő személyek védelme ezen ágazatban esetleg igazolhatja is a szolgáltatásnyújtás szabadságának bizonyos korlátozásait, az a kötelezettség, amely egyrészt a valamely másik tagállamban székhellyel rendelkező és Hollandiában szolgáltatást nyújtani kívánó tárgybeli vállalkozások számára, másrészt az e vállalkozások vezetői számára előírja, hogy rendelkezzenek előzetes engedéllyel, nem minősül megfelelő intézkedésnek. A tárgybeli nemzeti szabályozás figyelmen kívül hagyja azokat a kötelezettségeket, amelyek a külföldi szolgáltatókat a székhelyük szerinti tagállamban terhelik (lásd a C-355/98. sz., Bizottság kontra Belgium ügyben 2000. március 9-én hozott ítéletet [EBHT 2000., I-1221. o.]), és nem igazolt többletköltségekkel jár (lásd a C-43/93. sz. Vander Elst-ügyben 1994. augusztus 9-én hozott ítéletet [EBHT 1994., I-3803. o.]).

15 A holland kormány e pontok vonatkozásában vitatja a kötelezettségszegést. Elfogadva azt, hogy a Bizottság által hivatkozott feltételek és követelmények alkalmasak arra, hogy korlátozzák a szolgáltatásnyújtás szabadságát, akként érvel, hogy azokat a közérdek — különösen a tárgybeli szolgáltatásokat igénybe vevő személyeknek és az állampolgároknak a személy-, vagyonvédelmi és magánnyomozói irodák által elkövethető esetleges visszaélésekkel szembeni védelmének szükségessége — igazolja. Ezek az intézkedések e személyek jogszerűtlen és tisztességtelen gyakorlattal szembeni védelmének megfelelő és arányos eszközei. Ezen összefüggésben különösen fontos megvizsgálni a személy- és vagyonvédelmi vállalkozásokat, illetve magánnyomozói irodákat irányító személyek szándékait és előéletét, amely vizsgálat hiányában a vállalkozások megbízhatóságának vizsgálata nem sokat ér. Egyébként a különböző engedélyek megadásával és igazolások kiállításával összefüggő költségek nem túlzott mértékűek.

16 Ha igaz is, hogy a holland szabályozás nem tartalmaz egyetlen olyan különös rendelkezést sem, amely kifejezetten rendelkezne arról, hogy miként kell figyelembe venni valamely személy- és vagyonvédelmi vállalkozás vagy annak vezetői által a székhely szerinti tagállamban megszerzett minősítéseket, az 1997. évi törvény 2. cikkének (2) bekezdésében meghatározott miniszteri engedély iránti kérelem keretében lehetővé teszi e minősítések figyelembevételét. A tárgybeli vállalkozásokat terhelő kötelezettségekre vonatkozó közösségi szintű harmonizáció hiányában a gyakorlatban nagyon nehéz lenne meghatározni azt, hogy a különböző tagállamok által előírt eltérő kötelezettségek milyen mértékben felelnek meg a holland szabályozásból eredő követelményeknek.

A Bíróság álláspontja

17 A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatából következik, hogy az a nemzeti szabályozás, amely igazgatási engedély kibocsátásától teszi függővé a valamely másik tagállamban letelepedett vállalkozás által az országa területén végzendő szolgáltatásnyújtást, a szolgáltatásnyújtás szabadsága EK 49. cikk szerinti korlátozásának minősül (lásd különösen a fent hivatkozott Vander Elst-ügyben hozott ítélet 15. pontját és a Bizottság kontra Belgium ügyben hozott ítélet 35. pontját).

18 A Bizottság első kifogásának tárgyát képező szabályozásokhoz hasonló szabályozásokról, illetve a holland kormány által védekezésként kifejtett érveléshez hasonló érvelésről lévén szó, a Bíróság megállapította, hogy az ilyen korlátozás nem igazolható, mivel — kizárván a több országban tevékenykedő szolgáltatóra a székhelye szerinti tagállamban kiterjedő kötelezettségek figyelembevételét — meghaladja a kitűzött cél, azaz az említett tevékenységek szigorú ellenőrzésének biztosítása eléréséhez szükséges mértéket (a fent hivatkozott, Bizottság kontra Belgium ügyben hozott ítélet 36-38. pontja, valamint a C-171/02. sz., Bizottság kontra Portugália ügyben 2004. április 29-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-5645. o.] 60. pontja). Ugyanerre a végkövetkeztetésre kell jutni a Bizottság második kifogásának tárgyát jelentő szabályozás — azaz a tárgybeli vállalkozások vezetői számára engedély megszerzését előíró feltételek — vonatkozásában is.

19 A holland kormánynak a származási tagállamban előírt kötelezettségek figyelembevételét lehetővé tevő, az 1997. évi törvény 2. cikkének (2) bekezdésében meghatározott keretben folytatott igazgatási gyakorlatra alapított érvelését illetően meg kell jegyezni, hogy a holland kormány nem tudta megfelelően bizonyítani e gyakorlat létezését. Mindenesetre következetes ítélkezési gyakorlat az, hogy az egyszerű igazgatási gyakorlatokat — amelyek az adminisztráció igénye szerint módosíthatóak, és nem rendelkeznek megfelelő nyilvánossággal — nem lehet az EK-Szerződésben foglalt kötelezettségek érvényes végrehajtásának tekinteni (lásd különösen a C-358/98. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben 2000. március 9-én hozott ítélet [EBHT 2000., I-1255. o.] 17 pontját).

20 Ebből következik, hogy a hatályos holland szabályozás által a személy-, vagyonvédelmi és magánnyomozói irodák, valamint azok vezetői vonatkozásában előírt előzetes engedély feltétele nem igazolható a közérdekkel összefüggő indokokkal, amennyiben nem veszik figyelembe azokat a kötelezettségeket, amelyeknek e vállalkozásoknak és e személyeknek a származásuk szerinti tagállamban eleget kell tenniük.

21 E körülmények között a Bizottság első két kifogása megalapozott.

A harmadik kifogásról

A felek érvei

22 A Bizottság fenntartja, hogy a valamely más tagállamban telephellyel rendelkező személy-, vagyonvédelmi és magánnyomozói irodák alkalmazottait terhelő azon kötelezettség, amely szerint a holland hatóságok által kiállított igazolvánnyal kell

rendelkezniük, az e vállalkozások által biztosított szolgáltatásnyújtások szabadságának akadályát jelenti. Ez a feltétel aránytalan, mivel e kiküldött alkalmazottaknak mindenképpen rendelkezniük kell a származási államuk által kiállított személyi igazolvánnyal vagy útlevéllel (lásd a fent hivatkozott, Bizottság kontra Belgium ügyben hozott ítélet 40. pontját).

23 A holland hatóságok egyébként általános jelleggel alkalmazzák ezt a kötelezettséget, anélkül hogy figyelembe vennék a származási tagállamban már végrehajtott előzetes ellenőrzéseket.

24 A holland kormány akként érvel, hogy ez a kötelezettség a szóban forgó vállalkozások által nyújtott szolgáltatások megbízhatóságának és minőségének fontos biztosítéka. Ez a biztosíték különösen az e vállalkozások alkalmazottainak tevékenysége révén érintett állampolgárok számára fontos. Az igazolvány a birtokosának személyazonossága mellett azt is jelzi, hogy ez a személy jogosult holland területen személy- és vagyonvédelmi vagy magánnyomozói tevékenységet végezni; ezzel szemben egy útlevél vagy személyi igazolvány semmilyen információt nem tartalmaz az érintett szakképesítéseire nézve. Következésképpen kizárólag ez az igazolvány arányos és megfelelő eszköz arra, hogy az állampolgárokat védje az esetleges jogellenes intézkedésektől.

25 Az 1997. évi törvény 8. cikke (2) bekezdésének alkalmazásával mindenesetre miniszteri mentesítésben is lehet részesülni.

26 Az igazolvány kibocsátásáért kért pénzösszeg egyébként kizárólag a kibocsátás költségeinek fedezésére szolgál, és nem túlzott mértékű.

A Bíróság álláspontja

27 Ebből a szempontból a Bíróság ítélkezési gyakorlatából következik, hogy azt a kötelezettséget, amely szerint a személy-, vagyonvédelmi és magánnyomozói iroda alkalmazottainak a szolgáltatásnyújtás helye szerinti tagállam hatóságai által kiállított személyazonosító igazolvánnyal kell rendelkezniük, a szolgáltatásnyújtás szabadsága korlátozásának kell tekinteni annyiban, amennyiben az ilyen igazolvány megszerzésének alaki követelményei költségesebbé tehetik a határon átnyúló szolgáltatások nyújtását (lásd a fent hivatkozott, Bizottság kontra Belgium ügyben hozott ítélet 39. pontját).

28 A holland kormány által hivatkozott, az állampolgárok védelmének szükségességére alapított indokok általi esetleges igazolást illetően a Bizottság helyesen mutatott rá arra, hogy az érintett vállalkozások másik tagállamba kiküldött alkalmazottainak egyébként is rendelkezniük kell személyi igazolvánnyal vagy útlevéllel, amely iratok elegendőek ahhoz, hogy lehetővé tegyék személyazonosságuk megállapítását (lásd a fent hivatkozott, Bizottság kontra Belgium ügyben hozott ítélet 40. pontját).

29 A holland kormány még arra is hivatkozott, hogy az érintett személy azonosításán túlmenően a szóban forgó igazolványnak legitimációs szerepe is van, amennyiben igazolja e személy jogosultsági körét. E szempontból ugyanis nem kizárt, hogy ezen igazolvány birtokolása megfelelő eszköznek minősül, hogy megerősítse az állampolgárok személy-, vagyonvédelmi és magánnyomozói irodák alkalmazottaiba vetett bizalmát.

30 Ebből a szempontból — noha az igazolvány célja a más tagállamokból Hollandiába érkezett és ott szolgáltatásokat nyújtó személy-, vagyonvédelmi és magánnyomozói

irodák alkalmazottai szakképzettségének és tisztességének tanúsítása — az ilyen követelmény az elérni kívánt cél megvalósításához szükséges mértéket meghaladó korlátozásnak minősül, mert nem veszi figyelembe a származási tagállamban már végrehajtott és az említett szakképesítést és tisztességességet igazoló ellenőrzéseket, illetve vizsgálatokat (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott, Bizottság kontra Portugália ügyben hozott ítélet 66. pontját).

31 A holland kormány által hivatkozott miniszteri mentesítést illetően elegendő azt megállapítani — miként arra indítványának 54–58. pontjában a főtanácsnok is rámutatott —, hogy az 1997. évi törvény 8. cikke (2) bekezdéséből nem következik kifejezetten az, hogy az adminisztráció mérlegelési jogkörében hagyott mentesítés lehetősége — a szóban forgó igazolvány kiadásának keretében — szintén és minden esetben alkalmazandó a más tagállamokban megszerzett szakképesítések elismerésére. Az ilyen igazolvány megkövetelése tehát nem igazolható ezen indok alapján.

32 Mindezekből következik, hogy a Bizottság által felhozott harmadik kifogás szintén megalapozott, amennyiben a tárgybeli követelmény vonatkozásában nem veszik figyelembe azon ellenőrzéseket, amelyeknek a határon átnyúló szolgáltatás nyújtóit a származásuk szerinti tagállamban már alávetették.

33 A fentebb kifejtetteket figyelembe véve meg kell állapítani, hogy a Holland Királyság azzal, hogy az 1997. évi törvény keretében elfogadta azon rendelkezéseket, amelyek

— figyelmen kívül hagyva azokat a kötelezettségeket, amelyeknek a külföldi szolgáltatónak már a székhelye szerinti tagállamban eleget kell tennie, előírják,

hogy a holland állam területén szolgáltatást nyújtani kívánó vállalkozásoknak és azok vezetőinek engedéllyel kell rendelkezniük, amely engedélyek díjkötelesek, és

— előírják, hogy e vállalkozások azon alkalmazottainak, akiket a székhely szerinti államból Hollandiába küldenek ki, a holland hatóságok által kibocsátott igazolvánnyal kell rendelkezniük, ugyanakkor a tárgybeli követelmény vonatkozásában nem veszik figyelembe azokat az ellenőrzéseket, amelyeknek a határon átnyúló szolgáltatás nyújtóit a származásuk szerinti tagállamban már alávetették,

nem teljesítette az EK 49. cikkből eredő kötelezettségeit.

A költségekről

34 Az eljárási szabályzat 69. cikkének 2. §-a alapján a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. A Holland Királyságot, mivel a Bizottság által felhozott első három kifogás keretében jogalapjainak lényegét tekintve pervesztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell az azokkal összefüggésben felmerült költségek viselésére. A negyedik kifogást illetően, amelyre vonatkozóan a Bizottság a tárgyaláson elállt keresetétől, a felek nem kérték a költségviselésre kötelezést. E vonatkozásban tehát az eljárási szabályzat 69. cikke 5. §-ának harmadik abekezdését kell alkalmazni, amelynek alapján a felek maguk viselik saját költségeiket. Mindezek alapján a Holland Királyságot kell kötelezni a Bizottság részéről felmerült költségek háromnegyed részének viselésére, és rendelkezni kell arról, hogy az ezt meghaladó részben a felek maguk viseljék saját költségeiket.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

1) **A Holland Királyság azzal, hogy elfogadta a személy-, vagyonvédelmi és magánnyomozói irodákról szóló, 1997. október 24-i törvény rendelkezéseit, amelyek**

— **figyelmen kívül hagyva azokat a kötelezettségeket, amelyeknek a külföldi szolgáltatónak már a székhelye szerinti tagállamban eleget kell tennie, előírják, hogy a holland állam területén szolgáltatást nyújtani kívánó vállalkozásoknak és azok vezetőinek engedéllyel kell rendelkezniük, amely engedélyek díjkötelesek, és**

— **előírják, hogy e vállalkozások azon alkalmazottainak, akiket a székhely szerinti államból Hollandiába küldenek ki, a holland hatóságok által kibocsátott igazolvánnyal kell rendelkezniük, ugyanakkor a tárgybeli követelmény vonatkozásában nem veszik figyelembe azokat az ellenőrzéseket, amelyeknek a határon átnyúló szolgáltatás nyújtóit a származásuk szerinti tagállamban már alávetették,**

nem teljesítette az EK 49. cikkből eredő kötelezettségeit.

2) **A Bíróság a Holland Királyságot kötelezi az Európai Közösségek Bizottsága részéről felmerült költségek háromnegyed részének viselésére. Az ezt meghaladó részben a felek maguk viselik saját költségeiket.**

Aláírások